

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто пошт. шлян. 504-060.
Шлярсько 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх інших краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друківні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

До відома громадянства в справі задаткових кредитів для рільників.

Справа задаткових кредитів зацікавила на-
ших рільників, для яких вони призначені, як
також наші кредитові установи, зокрема креди-
тові кооперативи, що мають ці кредити розпо-
водити на властиві, призначені місця. Тому хо-
чу дати деякі вяснення про доцільне зужиття
цих кредитів для добра рільників, а без втрати
для кредитових установ, що в цьому посередни-
чать.

Кредити на цюгорічне збіжжя й інші плоди
рільничого господарства призначені на це, щоб
дрібні рільники могли мати готівку на покриття
вистав живих як також зобов'язань платити зараз
по живих, та щоб не допустити до надмірної по-
дачі збіжжя на внутрішньому ринку збуту, негай-
но по живих, так, щоб рільники могли тим ча-
сом передержати нове збіжжя до ліпшої ціни в зи-
мі й на весні.

На це приступив Державний Банк Рільний
до урухомлення так званого задаткового (заліч-
кового) кредиту за збіжжя, та між іншим звернув-
ся також до нашого Центробанку, а цей до наших
союзних кооператив кредитових, (українбанків),
щоб розповсюдити той задатковий кредит між
рільників, що мають зібране збіжжя у висоті вар-
тості тогож збіжжя по означеним цінам. Цього
кредиту не можна вживати на інші цілі, тільки
на задаткування збіжжя для дрібних рільників, а
висота той позички для одного рільника не може
переступити квоти 2.000 золотих.

Для Центробанку і його союзних кредитових
кооператив (Українбанків) призначив Держав-
ний Банк Рільний на разі кредит в сумі 200.000
золотих і приписав умовини, на яких мають уді-
лювати з нього позички рільникам.

Цей кредит має бути сплачений до 31. травня
1936. р. і цей речинець не буде продовжений.
Від позичаючих рільників не можна побирати за
цей кредит більше як 3 проц. у річному відношен-
ні титулом відсотків і всяких коштів. Титулом
опроцентування кредиту з того побирає Держав-
ний Банк Рільний 1/4 проц. відсотків; Центробанк
і проц. відсотків, а установи кредитові, що одер-
жують цей кредит через Центробанк до розаче-
ня рільникам, побирають для себе 1/4 проц. від-
сотків у річному відношенні.

З висоти позичкового проценту і розполення
тогож поміж вірительні установи від разу по-
казується, що вони нічого не зароблять на цьо-
му інтересі, та ще мабуть дещо доложать, бо пе-
реписка, порта і кошти векселевих блякетів зі-
дають цих три проценти. І це мусять зрозуміти на-

ші рільники, що тут кредитові установи не ви-
ходять на зарібки, а хочуть привести поміж ріль-
ництву, та за це вони домагаються від заінтере-
сованого рільництва: обачности і чесности у спла-
чуванні довжних зобов'язань. Боже це не в піяка
запомогава хапатня, як дехто між народом пони-
рює, але стислий кредит з докладно означеними
речинцями платности, що не будуть безоглядко
продовжуватися.

Сплата цього кредиту, коли його реалізація
наступить в місяці серпня ц. р., буде ось така:
в грудні 1935 р., в січні і лютому 1936 р. запла-
тять довжик по 20 проц. капіталу; в березні і
квітні 1936. р. по 15 проц. капіталу, а решту 10
проц. капіталу в місяці травні 1936. р. При реалі-
зації кредиту в місяцях вересні і жовтні ц. р.
будуть рати відповідно змінені, але шестимісяч-
ний речинець сплати не може бути переступле-
ний.

Тому наші кредитові установи мусять дуже
обережно давати кредити: тільки рільникам без-
печним і чесним у сплаті, як також допильнува-
вати кожну рату вчасно перед її платністю, бо
на випадок недодержання дотичних позичкових
рат з боку довжників, мусять ці рати зараз за-
платити самі вірительські установи, а це не лег-
ка справа. З цих причин Центробанк дає ці кре-
дити за посередництва Українбанків, а виімко-
во за посередництвом сильніших Райфайзенок.

Оце є також остога для причасних рільни-
ків кредитоемців, щоб вони берегли добре ім'я
рільника, що давніше мав славу доброго платни-
ка, а в останніх часах сам підорвав те добре ім'я
заведбуванням сплати довгів, — бо якщо це далі
ось так ішло при цих кредитах, то наш рільник
стратив би всякий кредит і не міг би заратувати-
ся ніде, навіть у найтяжчому положенні.

А до того наші вірительські установи мусі-
либ відтак доходити судово заплати задаткових
кредитів разом з відсотками проволоки і кошта-
ми судовими від довжних рільників, що цих на-
разило би на значні витрати...

Вкінці, — з огляду на запотребування наших
рільників у сучасних обставинах, повинні наші
союзні кредитові установи вже в цьому тижні
предложити Центробанкові дотичні векслі з вка-
заними прилогами, щоб перша група задатко-
вого кредиту могла бути зреалізована вже з кін-
цем місяця серпня ц. р.

Д-р Кость Левинський.

Перервали переговори в справі Абісинії.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Прем'єр Ляваль сказав
журналістам, що переговори, які почалися в
год. 15.30, перервали після двох годин.

Заява прем. Ляваля потвердила песимістич-
ні передбачування в справі переговорів.

Офіційний комунікат.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. В год. 20.20 прем. Ля-
валь прийняв представників преси та відчитав
ім такий комунікат:

„Ліцитують совхози“.

„Ізвестія“ з 14. ц. м. поміщують під таким
наголовком телеграму з Крематорська (Кулби-
шевський край) про розпоряджену судовою вла-
дою ліcitaцію 2 совхозів. Насправді продавати-
муть не „фабрики збіжжя“, але їх живий і мер-

твий інвентар. Цю досить парадоксальну вістку
оправдує факт, що совхози не приносять доходу,
що є відовжені та що не можуть удержати ні сво-
їх робітників, ні навіть худоби. Рентовні совхози,
є, як відомо, винятками.

Пропав Василь Захаров.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь“ повідомляє з Льон-
дону, що там велику сензацію викликало те, що
пропав Василь Захаров. Виявилось, що нема його
в ніякій його посідає, де постійно перебував.
Сніаство виявило, що нема його теж в його ре-

зиденції в Арденах, біля Діно, де в таку пору
звичайно перебував. Факт цей викликав зацікав-
лення з огляду на загадочну ролю, яку Захаров
відігравав у політиці та в зброєвому промислі.

Горить вистава в Берліні.

БЕРЛІН, 19. 8. ПАТ. Нині в год. 20.30 ви-
бухав величезна пожежа в великих виставових
галах на Кайзердамі, спричинена коротким зіп-
няттям. Вогонь високий на яких 50 м. бухав в
небо. Пожежа повстала, як гості мали покидати
виставу, так що лише з трудом вдалось виве-
сти їх на вулицю. Вогонь перекинувся теж на
велику радіову вежу, що є між будинками. За-
лізна конструкція вежі заромилася.

БЕРЛІН, 19. 8. ПАТ. Зараз, як вибухла по-
жежа, приїхав мін. пропаганди Гебельс із ви-
щими службовцями м-ства. Змобілізовані спец.
відділи поліції, поготівля, пробоевики і війська
помагають пожежній сторожі при гашенні.

До год. 21. згоріла зовсім 3., 4. і 5. гала. З тру-
дом удалось врятувати найвартівніші виставові
предмети. Ресторан, що є на половині радіової ве-
жі, стоїть у вогні. Вогневі сторожі вдалось до-
провадити вулка гидранту на висоту 50 м., відки-
струї води обливають горючий локаль. Десять
осіб на найвищій платформі є в повільній не-
безпеці. Довго попад вогнем чути було, як пли-
кали рятунку.

БЕРЛІН, ПАТ. По дотеперішнім вісткам обій-
шлося без жертв у людях. Особи, що були на
рад. вежі, вдалось врятувати, вони лише трохи
понекалися.

Предетвник ПАТ-а у розмові з одним із кор-
мажичів рят. акції дістав інформації, що ресторан
на рад. вежі згорів зовсім. Згоріло теж у рест.
касі 40 тисяч марок. Власник ресторану дістав
серцевий атак. Згоріла й гала ч. 4. У вогні є ще
гала телевізійних апаратів, із яких урятували
30—40. Мін. Гебельс є на місці пожежі.

Кореспондента „Газети Польск-ої“ видалили із СССР.

МОСКВА, 18. 8. ПАТ. Московський корес-
пондент Польської Агенції Телеграфічної та
„Газети Польск-ої“ Іван Отмар-Берзон дістав
нині вечером від комісаріату внутрішніх справ
приказ покинути кордони СССР до трьох днів.
Як причину видалення подали кореспонден-
ції Отмара в „Газеті Польск-ій“.

ЗАСУДИЛИ БУВШ. КОМІСАРЯ ХЛІБОРОБ- СТВА УКРАЇНИ.

МОСКВА, ПАТ. У Києві на розправі вищих
службовців українського комісаріату хлібороб-
ства за налужиття при закупні коней чотирьох
головних обвинувачених засудили на смерть, а
решту 24 обвинувачених на різні кари в'язниці.
Бувш. заступника комісара хліборобства Украї-
ни Отія засудили на п'ять літ концентраційного
табору.

Давно очікувана

ДРУГА
ЧАСТИНА

Споминів Олесницького

п. н.

Сторінки з мого життя
вже вийшла з друку.

Ціна 90 сот., порто 30 сот.

можна дістати у Видавничій Спільці „Діло“.

ОБЛОМОВЩИНА.

З кол тих б. старорусинів, які стонули на становині української національної ідеї, утворили групу „Пролом“ і видають часопис під цією назвою, одержали ми цю статтю, яку містимо без змін. — Реда.

Кожний розуміє, як важко йти собі і відбудувати втрачену духову рівновагу людині чи громадянству, що перейшло якусь катастрофу. Тоді лише глибока віра в релігійну чи іншу ідею може зберегти від цілковитого морального упадку, а навіть від фізичної загибелі.

Нам видається, що нині одна частина нашого громадянства наші старорусини, наїшлися в стані такої душевної недури: вони втратили духову рівновагу. Вони саме пережили таку жахливу катастрофу повного розторопшення своєї ідеологічної віри, та не в силі викресати зі себе настільки морального гарту і свільної волі, щоб усвідомити собі своє положення та витягнути з цього практичні висновки. Навіть найшвидшіші апоміж них, що інстинктом відчували недоречність свого положення, не хотять уже держатися старої омани і вступили в сірому, безладному житті на шлях активної праці серед своєї правдивої нації, серед українського народу. — навіть ті не наїшли відваги явно пірвати з пережитою вже ідеєю єдності „рускаво народа“. Класичним зразком такої внутрішньої суперечності між теоретичним світоглядом і практикою життя людини цього типу був пок. д-р Маріян Глушкевич.

Є дві можливості, коли ревізія світогляду і зміна політичної програми стає необхідною: коли так змінилися умовини, що всі давні комбінації перестали бути реальними, або коли голошені теорії ведуть до зовсім протилежних нашим намірам вислідів. Щодо наших старорусинів, то тут захолять оба випадки. Та передовсім перший є понад усі сумнівні. Бож хіба кожний бачить, що давньої Росії, яка мала здійснити ідеал триєдиної Русі, вже нема, що нині не тільки більшовики, але навіть крайні монархісти на еміграції залишають цю стару, невідому вже мрію. Кожному сьогодні ясно, що матічна назва „Русь“ не може покриватися хочби з політично-національним ладом, який є нині в Більшевії.

Та це зовсім не перешкоджає офіційним староруським ідеологам вводити у своїх вірних, що Більшевія — це така сама „Русь“, як і та, що була тисячу літ тому, або шовіністично в часі вибуху світової війни. Ось, мовляв, там у Світах вже пропали і відновляють знову „всеруську батьківщину“, а такі авторитети, як Девікін і

якийсь там великий князь, веліли не робити різниці між Більшевією і Росією і наказали, поки що, служити більшовикам. І на такий „блеф“ ідуть, що правда, мало численні маси завжди вірних своїм вождям старорусинів. Вони так привикли сліпо слухати, що ніколи й не спробують думати.

Отже все одно: царська Росія чи Більшевія, бо це завжди „Русь“, лиш би тільки „lux ex oriente“!

А тимчасом, поки це світло прийде, вожді старорусинів мають для своєї пастви тільки одну потіху і раду: чекати! В цих страшних днях нашого сучасного лихоліття заложити руки і чекати терпеливо! Ось напр. таку раду дає (знову не знати, котрий вже раз!) офіційна старорусинів „Земля і Воля“ в ч. 30. з 11. серпня ц. р.: „Наша приналежність до великої рускої нації дає нам

достаточну підставу до того, щоб без тини песті самохвальби сказати, що ми дійсно можемо зеволити собі на розкіш і заждати, поки польська політика знайде свою властиву дорогу у відношенні до руского народу...“

Такої політики, як хочуть ці павови, „польська політика“ ніколи не виходила і не йде. Не найде особливо тепер, коли ці павови самі ще не знають, куди їм по дорозі: „гейта“ — до царської Росії, чи „вісьта“ — до Більшевії.

Тому шкода вичікувати у безділлі! Далеко краще тверезо дивитись на світ і витягати з свого аї справжнього, а не уроченого положення.

Та для нашого народу не може бути байдуже, коли одна його, хоч уже й незначна, частина залишається під впливом такого дефектного. І тому нашим важним обов'язком перед майбутністю підняти освідлюючу акцію поміж старорусинами та подати руку тим з них, які не хочуть гнити — тільки хочуть жити і бути пожиточними своєму народові. Член групи „Пролом“.

Закарпаття.

ВАКАЦІЙНИЙ КУРС СОЮЗУ КАТ. УЧИТЕЛЬСТВА ЧСР. В УЖГОРОДІ.

Як „Діло“ вже повідомляло, 6-тий вакаційний курс Союзу кат. учительства ЧСР відбувається в Ужгороді. Святочне відкриття курсу відбулося в неділю 4. серпня ц. р. По Службі Божій зібрались учасники курсу і багато нашої публіки до ужгородського театру, де у президії зайняли місце предсідник Союзу учитель І. Кунцек та учитель Новак, Преосв. єпископ Олександр Стойка, адміністратор римо-кат. єпархії Свобода, губернатор Константин Грабар, за Краєвий Уряд д-р Стебельський, за місто фін. комісар Дулаш, за військово-військовий духовник підполк. Коутин, за „Просвіту“ д-р Юлій Брацайко, за Учительську Громаду Павло Яцько, за „Шкільну Матку Русинів“ і Т-во „Руський Театр“ д-р Михайло Брацайко, за Союз чеських учителів проф. Мала, за чеську гімназію проф. Горний і о. Даньга, редемпторист, духовний порадник Союзу.

По відігранні гімну св. Вацлава військовою оркестрою отворив святочне зібрання І. Кунцек. Потім виголосили приєднати всі вище означені члени президії, підносячи вагу релігії, знання та пізнання своєї батьківщини. Змістові, теплі пошви викликали надзвичайно одушевлений настрій. Висказано приватні телеграми міністерству шкільництва та головним представникам кат.

церкви в ЧСР, а також висказано відданість президентові Масарикові і римському папі. Святочне зібрання закрито відігранням гімнів державних, нашого підкарпатського і польського.

КОМАСАЦІЯ ГРУНТІВ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

Краєвий Уряд в Ужгороді підготував широку акцію про сільських ґрунтів малих господарів — комасацію на Підкарпатті. Акцію мають розпочати вже слідуєчого господарського року. Для переведення комасації не буде потрібно згоди цілої громади, а вистане лиш формальна просьба кількох окремих господарів.

Через те, що сучасний стан посідання ґрунтів на Підкарпатті не відповідає господарській ситуації краю, можна було би згадану ініціативу краєвого уряду лиш вітати, як влучний почин для підвищення сільсько-господарської продукції та забезпечення добробуту населення. Однак з частинної комасації будуть мати користь лиш заможніші газди, тоді як соціально найслабшим верствам сільського населення допомоги з цього не буде.

Для задоволення землеміру пекучих потреб малоземельних хліборобів було б бажано, щоб разом з комасацією була справедливо перемілена і закінчена на Підкарпатській Русі також

ДЖОАН СТРО

Нове авто.

Коли Джим Браєн три-чотири рази переїхав міст, куди мусів іти до фабрики, зустрів він, як щодня, вже від місяця, струнку золотоволосого дівчинку. У своїх думках, де вона вже від довгого часу грає велику роль, називав він її Ліліяно, бо цього імени вживав зазубки, мріючи про жіночки. Поправді не знав він, як її звати і хто вона. На вулиці не мав сміливості підійти до неї і забалапати. Вона не осмілила його до цього ні одним поглядом і він мусів сказати собі нишком з гірким почуттям, що вона не звернула на нього увагу.

Джим Браєн працював у монтажнім відділі фабрики авт Пітмана і мав скромну інженерську платню. Він був високий, широкоплечий, зухвало-бездарний і мав неімовірно блакитні очі, що дивились в пасолоду на світ. Коли він одного разу ввійшов до відділу будови за однією інформацією і мусів чекати на коридорі, почув він одну розмову, що його радісно схвилювала. Голова цього відділу говорив до Пітмана:

— Я ручу за те, що наша Комета буде на цілу класу вища.

Комета це було нове перегонове авто, зроблене в тайні у робітнях фабрики і яке імовірно випробували за останні ночі. Головний конструктор відповідав на сумнівні власника:

— Воно побє всі інші. Погляньте тільки на звіт з нашої вчорашньої проби. Я сам записував темп швидкості. При перегонах у Мінеаполісі ми будемо без конкуренції. Вже в Омага зможемо сами переконатися.

Коли Джим вийшов з будинку, зупинився він при одній бюрі, що приймає ставки на перегони. Завагався і ввійшов до середньої.

Урядовець відповів Джимові:

— Так, Комета теж записана до перегонів у Мінеаполісі. Заклади стоять тепер у відношенні 60:1

Джим ходив схвилюваний по своїй кімнаті. 60 разів більше при виграші! 60.000 доларів за

тисячу. Голова закрутилась йому від такої суми. За такі гроші він умів би вже йти спосіб, як зазнав би з Ліліяною. Думка захопила його. Він бачив себе в уяві в елегантному убранні, з сірим циліндром і поруч нього Ліліяно на подумках 8-циліндрового авта.

Браєн був сміливий молодець і знав, що робити, коли рішився на щось. А проте коліна йому гнулись, коли на другий день попросив авдієнції у свого шефа. Коли шеф вислухав дуже складну й неімовірну історію свого молодого інженіра про смерть бабки та медугу тітки, на що треба було молодцеві 1000 доларів, сказав старий Пітман з усміхом:

— Дорогий приятелю! ви або збожеволіли, або завохались.

Тому, що Джим задукався. Пітман зрозумів, що його другий здогад вірний. А що був він у винятково добродушному настрою, то поклепав його по раменах і дав йому знамените цигаро, від якого Джима стало млотити. Та яке було його здивування, коли поплудні покликали його до каси і виплатили йому бажану суму.

Зараз після праці побіг він до перегонового бюра і поставив 1000 доларів на „Комету“ при перегонах у Мінеаполісі.

На 36 годин перед перегоном взяв відпустку і поїхав.

З руками в кишенях блукав він по місті, яке йому не дуже подобалося. Нарешті зупинився і поглянув абентежений на протилежний тротуар. Там побачив він струнку золотоволосого дівчину. Але вона йшла так швидко, що заки він перейшов вулицю, вона вже щезла в Палас Готелі. Мінеаполіс відразу стало для нього чудове, немов перемінена від чарівної палочки.

Кілька годин простояв він під готелем сподіваючись, що Ліліяно вийде. Вкінці рішив, що вона певно приїхала сюди як секретарка або товаришка подорожі якоїсь великої особи і пішов спати.

Коли вранці йшов на перегони, вибрав таку дорогу, щоб якнайдовше зупинитись перед Палас Готелем

Перегони були повні сенсації. Джим спізнився і не міг зайти вже вигідного місця, так, що мусів зазірати через голови юрби. Але тут узяв час оклики „Комета!“ Захоплений, почав навіть тиснути в рамя якогось сусіда так, що той вигукнув його і дав йому доброго прощання. Вже би почав з ним біжку, якби не був почув щораз сильніші оклики: „Комета перемагає!“ Джим кричав разом з іншими як скажений.

На другий день стояло перед Палас Готелем чудове авто. При кермі сидів елегантний лавок і циліндрі, жовтих рукавичках і нервово споглядав на руку, де був годинник. Коли коло поплудні вийшла з готелю молода золотоволоса дівчина, скочив він з авта, зняв циліндр і прохав її трохи ніжково, щоб сіла поруч нього.

Вона завагавлась хвилину, відтак сіла. Коли вийшли за місто, Браєн гнав так швидко, що авто аж підстрибувало.

— Ліліяно! — кричав він — ви страшенно симпатичні!

— Я зовсім не Ліліяно.

— Для мене ти Ліліяно!

І при цьому притягував її до себе та поцілував сильно. Поглянув на неї поміжно і спитав найясніше:

— А чи ти мене?...

Вона кивнула головою:

— Але тепер мусимо їхати до тата, бо він уже на нас чекає...

— Якто? — спитав Джим — то він знає, що ми заручені?

Вона розсміялась.

— Коли я його тоді просила, щоб він дав тобі на рахунок платні 1000 доларів, я призналась йому, що я тебе дуже...

Вона почервоніла.

— Бо я була тоді у сусідній кімнаті і чула твою розмову з татом.

— Якто... то ти донька директора Пітмана?

Вона кивнула головою із сміхом.

— Чому ж ти ходиш до дому заавді мостом?

— Бо я хотіла тебе завжди там зустріти, ти дурнику.

Перекл. Б. Я.

і земельна реформа. Є це потрібне тому, бо між сільським населенням, як ніколи передтим, намічається в сучасній добі в повній своїй гостроті „голод на землю“. („Українське Слово“).

ПОЛІТИЧНА ПРЕСА НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

На Підкарпатті виходить 49 політичних газет. З того українських є 6: 1) Українське Слово, 2) Вперед, 3) Свобода, 4) Земля і Воля, 5)

Голос Життя, 6) Карпатська Правда. Російських є 4: 1) Русскій Народний Голос, 2) Русская Земля, 3) Наш Путь, 4) Земледельська Політика. Мішаними російською мовою з українською виходить „Русскій Вестник“. Чеських є 2: 1) Подкарпатске Гласи, 2) Глас Выходу. (Ця газета тепер не виходить). Мадярських газет є аж 31. Жидівським жаргоном виходять 3 газети. Велика частина газет на Підкарпатті є органами політичних партій.

Спалені господарські знаряди, хатня обстановка й живий інвентар

представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як погорілі будинки. Це знає кожний добрий господар і тому обезпечує від огню свої рухомості в

Товаристві взаємних обезпечень „ДНІСТЕР“, у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Імпозантна народня маніфестація в пам'ять Маркіяна Шашкевича в Хомякові.

(Допис зі Станиславова.)

В неділю 11. серпня ц. р. відбулося заходом читальні „Просвіти“ в Хомякові велике обласне свято в честь Маркіяна Шашкевича. Свято це випало надзвичайно величаво.

На цей день село Хомяків із зовнішнього вигляду венеце переміналося в січовий табір. Всі, що їхали того дня гостинцем самоходами в гори в напрямі Яремча, були певно дуже здивовані, що при відахах і віздахах з села на гостинці, прикати на майдан повинні службу, удержуючи порядок і витяючи гостей, козаки в козацьких синіх, червоних, малинових жупанах і штанах, допасах з синіми і червоними шпиками, в жовтих і червоних чоботах, з кривими шаблями при боці зі срібними ручками, зі срібними пістолями за поясом і козацькими вусами.

Це одною з точок прегарної програми була інсценізація „Вибору кошового“, вивчена п. Мінченком-Сіятковським, що мала бути одною з точок „Свята Молоді“ у Станиславові, однак тим через дощ відпала. До виступу треба було ухарактеризувати понад 300 осіб, а це заняло кілька годин часу, тож у міжчасі мусіли схарактеризовані січовики повнити службу. І так усе село серед гарної погоди немов зівцало чудовими маками — строями козаків.

Місце свята — то природна, чудова сцена, якої хіба нема нідє в цілїм краю. Західна кількаморгова частина майдану творить одноцілу, рівеньку поєому площу, яка положена півтора метра вище від цілого кількадесятморгового майдану, що творить чудове місце для видців. Між тою природною сценою і місцем для глядачів іде кілька метрів широке, давнє, тепер травом заросле корито млинівки, що творить янї прегарне місце для музики між сценою та видцями. Усє цілий майдан замкнений з трьох сторін рікою, а з четвертого боку замкнули його зеленим, два метри високим плотом із вібраних та багнат жовтих квітів. Тому одинокій доступ на майдан становив дуже гарно дубиною, квітами й хоругвами прибрана брама, на якій у середній висї портрет Маркіяна і напис „Витайте!“.

Місце для видців відділено від сцени бар'єром, прибраном дубовим листям, а надто високим плотом з квітів відділено кількаморгову площу, що служила за гардеробу і місце для характеризації виступаючих, місце для проб вправляючих соколів, для проб гатілок для дівчат і для вправ у марші для сотень козацтва до інсценізації. Серед майдану уставлено три величані пів'ялицькім вже здалека. Прибрали їх зеленю, квітами й хоругвами, а на шпїлях вивїсили три величані жовто-блакитні хоругви. Уладжуючи так гарно майдан, дали хомяківці доказ, що запал творить чудеса, бо дійсно варто було приїхати, щоб лиш побачити той чудово приготований майдан, як природну величану театральну сцену. На жаль, в останній хвилині велїла поліція зняти великі хоругви.

Присутніх було понад три тисячі осіб, у тім окодо 800 виступаючих.

Свято зачалося в год. 3-їх зполудня величавою дефілядою виступаючих перед головою філії „Просвіти“ зі Станиславова, д-ром Юлієм Олесницьким, що з аранжерами свята заняв місце на сцені. Похід отиврала капеля Т-ва „Зоря“ зі Станиславова в однострої з мазепинками на головах. За музикою виїшла січова старшина з кошовим, суддею і писарем на переді. Був це чудовий образ, як кошовий (місцевий солтис громади) йшов гордо і мавстатично під бунчуком і прапором. За старшиною маширували під проводом своїх сотників дві повні сотні козацтва, старечись на кожному кроці докзати, що козаки зміли добре маширувати. За козацтвом маширували в своїх гарних строях дівчата з Радчі й Рибна, а за ними три сотні соколів, однаково убраних і самих поставних, якби вибраних хлопців. Похід кінчила широко у нас анана дванацятка „Соколів“ з Підпечар.

Як уже цей гарний, барвний похід уставився на сцені, виступив перед нього д-р Юлія Олесницький і серед великої тиші отворив свято про-

мовою про М. Шашкевича, що її всі вислухали з увагою і нагородили гучними оплесками.

Злучені хори з Хомякова і Тисьменичан під управою п. Шепаровича відспівали другу точку програми. На дальші точки зложилися „Гатілки“, що їх виконали дівчата з Радчі й Іванівки, опісля вправи тих самих дівчат вільноруч і вінками. Гарні дівчата, гарні їх строї і добре виконані вправи всім загалом подобалися. Соколи з Радчі, Іванівки, Тисьменичан і Забережа вправляли вільноруч і збирали теж зі своєю справністю заслужені оплески. Три дуже ефектовні точки дала чета з Підпечар. Танець козацький у козацьких строях з шаблями випав дуже гарно. Гарно також випали вежі підпечарських хлопців, але таки найкраще і найефектовніше випав чумацький танець у чумацьких строях. Хто подивляв і захоплювався тим танцем як „Святі Молоді“, той мусів признати, що тут випав він навіть краще.

Але виїчем свята було таки виведене січове свято: „Вибір кошового“. На сцену виступив довбуш і бе в літаври. Займа, повагом, диспутьючи, сходиться січове брацтво з усіх сторін. Стає куріннями в півколесо. Знову довбуш бе в літаври, бо виходить старшина з клейнодами,

Село над берегом пропасти.

ТРИ БОЛЯЧКИ, ЯКІ НИЩАТЬ СЕЛО.

Село переживає подвійно важку скруту тому, що його придавила своїм тягарем не тільки світова господарська, але і своєрідна структуральна криза себто голод на землю, карловатість господарств і т. д. Нечуваний спадок доходу селянських господарств, постійне роздріблювання цих господарств і хронічне все більше і більше безробіття, ось це ті три болячки, які висотують усі життєві боки зі села. До того нинішнє положення села тимбільше загрозливе, що не видно познач поправи цього невідрадного положення.

МОВА ЦИФЕР.

Дохідність селянських господарств зменшилась нині більше ніж на дві треті у порівнянні з дохідністю з 1928 р. І так, якщо означимо готівковий дохід селянських господарств у Польщі з 1927/28 року цифрою сто — дохідність господарств у 1928/29 замикалась цифрою 105, в 1929/30 — уже 97, в 1930/31 — 75, в 1931/32 — 48, в 1932/33 — 35 і в 1933/34 — 29.

Дотеперішні провізоричні обчислення готівкових доходів селянських господарств за 1934/34 рік замикаються цифрою менше більше 1.300 мільонів золотих.

ПОДАТКИ І ДОВГИ ЗІДАЮТЬ ПОЛОВИНУ ДОХОДУ.

Самі податки без сплати залежних податків і без соціальних тягарів за ріжні обезпечення зїдають понад 293 мільони золотих. Відсотки і сплата довгів зїдають коло 355 мільонів. Отже обі ці цифри забирають половину доходу селянського господарства.

Але грізне положення села зрозуміємо шогіно тоді, коли в'їзьемо під увагу конечні необхідні вклади хліборобів у своє господарство. І так навіть при високих доходах необхідні вклади в господарство зїдають завжди понад 60 проц. готівкових доходів. А вклади в господарство мусить кожний хлібороб поробити себто мусить заорати і засїяти своє поле, бо в протівному випадку грозить йому з рідною голодова смерть. І ось саме ці вклади забирають йому більшу половину готівкового доходу. Таким чином з решти доходу не вистає вже гроша на заплату податків і довгів. Тому теж усіякі полєкші у сплаті податків і довгів в дійсності є ілюзоричні, бо віддовженеві закони признають полєкші тільки тим довжникам-хліборобам, які платять чергові сплати довгів в точно означених речиннях. Незаплачення двох сплат довгу доводить до втрати полєкші.

які признають віддовженеві закони. Таким чином система полєкш у сплаті податків і довгів при надто низькім доході селянських господарств може бути зовсім нереальною. І дійсно при катастрофальнім спадку ціи на хліборобські продукти селянство не зможе заплатити з початком жовтня ц. р. навіть тих низьких сплат банкам і приватним віртелям, які признав йому віддовженевий закон.

До того слід пригадати, що кожний селянин поза видатками на господарські вклади, податки і довги мусить покрити теж такі необхідні родинні видатки як купно убрання, білля, обуви, соли і т. п.

РОЗДРОБЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСТВ.

Другою не менш грізною болячкою села є постійне роздріблювання селянських господарств. І так на основі загального перепису з 1931 р. у Польщі було 3.262.000 селянських господарств, в 1935 р. число зросло вже до 4.000.000. Це явище дуже гріє тому, що господарства не зростають з перебудови рільного устрою, але є високим родинним поділів і роздріблюють майже виключно малу земельну власність себто карловаті господарства. Таких карловатих господарств простором нижче 2 га виказав загальний перепис з 1921 р. аж 34 проц., а господарств простором від 2 до 5 га аж 30,7 проц. Нема двох думок, що цей відсоток карловатих господарств зріс нині понад 70 проц.

Ці цифри доказують, що роздріблювання карловатих господарств поступає тим швидше наперед, чим тяжче є економічне положення на селі. Ясно теж, що причиною цього загрозливого явища роздріблювання селянських господарств є неможливість готівкових сплат тим членам рідні, які відходять з господарства. Не дивниця теж, що це невідраднє явище зустрічається теж по тих селах, де переведено комасцію землі і де тепер знову повстає шахівниця з роздріблених господарств.

БЕЗРОБІТТЯ.

Вкінці третьою болячкою села є хронічне безробіття, яке постійно збільшується. Кілько є на селі безробітних на наших землях і в цілій Польщі — не знаємо. Деякі дослідники селянсько-господарських відносин подають цифру 8 мільонів людей. І тут теж існує тісний причинний зв'язок між упадком дохідності села і зростом безробіття.

Ці три лєкучі проблеми ждуть на швидку розв'язку, щоб рятувати село від цілковитої руїни.

Ю. Е. О.

3 ЖИТТЯ БУКОВИНИ.

Про життя українців на Буковині маємо тепер небагато вісток. Це звідти, що буковинські українські часописи приносять до нас дуже не-правильно та й у них вісток про про організоване життя небагато. Всеж тим, що є, ділимося з нашими читачами.

ВІДНОВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ О. Ю. ФЕДЬКОВИЧА.

Комітет для вшанування пам'яті О. Ю. Федьковича, якого праця зустрічала стільки перешкод з боку уряду, відновив знову свою діяльність. Покищо він стягає розіслані збіркові листи пожертв, за гроші з яких мають вибудувати пам'ятник поетові та рідну школу його імені. Частина грошей з того фонду вже є зложена і пам'ятник небаром почнуть будувати. Всіми справами фонду завідує Ст. Проць з Черновців.

„ФОЗУС“.

Добре працює тепер на Буковині недавно заснований у Чернівцях гуртком наших лікарів „Фонд охорони здоров'я українських студентів“ (Фозус). Збірки, що їх цей фонд розпочав серед громадянства, мають успіх і дали досі кілька тисяч левів. За зібрані гроші буде влаштована не тільки безплатна лікарська порада для теорич студентів, але й постійна оселя, може й санаторія для тих з них, що не мають за що лікуватись.

ТРЕБА ДОЗВОЛУ АЖ З БУКАРЕШТУ.

Серед яких умован доводиться працювати культурно-освітнім організаціям на Буковині, про це свідчить найкраще факт, що аматорський гурток з Чучкова, який хотів дати виставу „Ой не ходи Грицю“, мусів у тій справі вносити подання аж до міністерства внутр. справ у Букарешті. Дозвіл остаточно виклопотано, головню завдяки допомозі д-ра Маер-Михальського, а гурток зложив йому за те публичну подяку в „Часі“.

СМЕРТЬ СВЯЩЕНИКА-ДІЯЧА.

4 серпня ц. р. помер на Буковині парох Чорного Потока, о. Василь Кіндзірський. Покійний належав до священників старої генерації, яких характеризує любов рідного народу та тиха, мураліна праця, з якої знала його ціла околиця. Мірилом популярності та вдячності Покійного був величавий похорон, на якому були тисячі народу з сусідніх сіл та який відправило 12 священників.

КОНЦЕРТ-ФЕСТИН „МУЖЕСЬКОГО ХОРУ“.

В Чернівцях відбувся заходом „Мужеського Хору“, другої поруч „Буковинського Кобзаря“

відомої співачкої організації Буковини, величавий фестин з концертом хору. Концерт вдался добре, хоч видно було „вакційні“ недотягнення і дав чималий дохід.

З БУКОВИНСЬКОГО СПОРТУ.

Тижневик „Дімінція“ зафундував чашу, за яку почалися змагання найсильніших дружин копаного мяча Черновців. Серед них бере участь у змаганнях і українська дружина „Довбуш“.

Рухлива українська дружина копаного мяча з Кішманя „Кармелюк“ розіграла змагання з запрошеною до себе резервною дружиною „Довбуша“, з якою першого дня програвла 2:1, але другого дня, у відплатних змаганнях виграла 3:1. Крім того в останніх днях розіграв „Кармелюк“ переможні змагання з „Погоною“ з Кішманя та з українською дружиною „Гонта“ з Мамаївець.

(а)

НОВИЧКИ

— Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.

10 21—?

— Буде вчасна й гостра зима? Із опольського Шлеська повідомляють, що ц. р. птахи дуже вчасно відлетіли в вирій, м. їв. бузьки й зяблики. У зв'язку з цим на селі кажуть, що буде скоро й гостра зима.

— Подарують обезпеченні залеглості. Суспільні обезпечення приготували викази залеглостей з титулу обезпечених вкладок, які згідно з розпорядком міністра суспільної опіки з 11. серпня мають уморити. Передбачують, що залеглості Кас Хорих, що їх подарують торговельним і промисловим підприємствам, перевищують суму 20 міль. зол.

— Засудили священника. Суд у Мостиськах засудив о. Сильвестра Коритка, пароха Радонич на 150 зол. кари або 15 днів арешту, бо, згідно з актом обвинувачення, поведився невідповідно супроти команданта поліції та аларив пастуком об стил. Окружний суд у Перемишлі як апеляційний затвердив цей присуд, а найвищий суд відкинув касацію.

ДИВОГЛЯДИ.

26-ЛІТНЯ ПОДРОЖ ЛІСТІВКИ

У 1909 р. вислав югославянин Піліч, судовий урядовець, одну листівку. Листівка ця пролежала 25 літ в якомусь кутку на пошті. Цими днями поштовий уряд переносився до другого будинку; листівку знайшли і передали адресатові, що на щастя ще жив і міг довідатись про новини від свого знайомого з 1909 року.

СПОРТ.

ДРУГИЙ СОКІЛ — УКРАЇНА 3:2 (1:0).

Розіграні передполуднем змагання за місце першого ступеня на початку нічи не ворожило програвши. Україна через пів години мала в полі значну перевагу, але на карнім полі оборонці Сокола підбирали зорення, і який м'яч грачам випадку України. Під кінець Сокол виграв кілька разів небезпечно і у 40 хв. здобуває перший гол. Після зміни Сокол амісія сильно атакує і у 6 хв. виграв другі ворота. Атаки України безплотні і м'яч дуля диктує карного за настрівлену руку Воробей, а який Сокол здобуває третього гола і промовить 3:0. Україна починає грати доплініше і притискує протиник шлеминичного, гра загострюється, Сокол починає притискувати до ворота. На цьому і кінець, бо Україна склала в складі: Гупул; Гошовський, Воробей; Піддубний, Якимів, Цимбала; Крушельницький, Міхалюк, Лис, Краєвський, Сиротюк, Судяк п. Кухар. Виступ Сокол 1:0.

УКРАЇНА II — ДРУГИЙ СОКІЛ II 3:1 (2:1).

Заслужена перемога резерв України, для якої м'яч атакує Лисенко, Федун і Пазуляк.

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Погонь (Стрий) — Польовія 2:0 (2:0). РЯЦІВ. Погонь I Б — Ресовія 2:1 (2:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Ревера 4:1 (3:0).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ДРОГОБИЧ. Сніг — Стшелец 4:1.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

КАТОВИЦІ. Югославія — Польовія 3:2 (2:2). ЛЬВІВ. Гакоар (Відень) — Гасмонія 3:0 (2:0).

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ
ЗМАГАНЬ

найде у книжці Михайла Галушинського п. лог.

З Українськими Січовими Стрільцями

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецьтва. 216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1-90. Порто 30 коп.

Замовляти в „Діло“.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр. Нечиний.

Театр Різноманітностей. Вівторок, 20. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 100.000“.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Збараж 20. VIII. Тереховля 21. VIII. Копичинці 22. VIII. Чортків 23. VIII. Залішки 25. VIII. Дохід іде на Рідну Школу.

Кіно.

АДРІЯ: „Знеславлена“ і „Світла Адри“.
АПОЛЬО: „Недокілена симфонія“.
АТЛАНТИК: „Тигр Памфіку“.
ВАНДА: „Мадам Батерфлі“ і „Поворот Шерлока Гольмеса“.
ГРАЖИНА: „Чібі“ (в Франціскоу залі).

КАСІНО: „Провокатор Аасф“.
КОЛІСЕЙ: Нечиний.

КОПЕРНИК: „Небезпечний коханець“, „Пригоди музикера“.

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство в Шинго“, „Та виступ факіра“.

МІРАЖ: „Ракочі марш“, „При зачиненні дверей“.

МУЗА: „Надя“ та ком. „Маскарада кохання“.

ПАКС: Нечиний.
ПАЛІС: „Кімната ч. 309“.

ПАН: „Вондер-Бар“, „Білі люди“.
РАЙ: „Фрайдай Доктор“.

СВІТ: Нечиний.

СОНЦЕ: „Баніт“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Жовтий князь“ (Рамон Новаро) і ревія.

УГІХА: „Чорний кіт“ і ревія.

ХИМЕРА: Нечиний.

Закордонне радіо.

Вівторок, 20. серпня 1935.

Відень (506,8) 15.40 Спів (Вера Борська сопр.), 17.30 Соната на форт. ц. дур Вебера, 18.30 Вальс й пісні, 19.30 Віденка в нар. музич. 21.10 Зальцбургський фестиваль, Кошні (259,1) 17.40 Для Закарпаття (спів: Черкасенко), 18.55 Спів. респіталь Найманоу, Прага (470,2) 18.30 Пісні в супр. лютні, Париж (1648) 12.15 Легка музика, 22.30 Танк. музика, Білгород (437,3) 13.15, 17.00, 22.20 Пісні, Берлін (356,7) 12.00 Концерт орк., 16.00 Два фортеп'яни: Фрідман, Бах, Райнеке, Аренський, 16.30 Балли відіспіває А. Фішер (бас), Кенігсхустергавзен (1571) 18.00 Симф. етюди Шумана, 21.00 „Обманутий кал“ опера на сцені, Кельн (456,9) 16.00 Форт. музика на 4 руки, 20.10 Вес. музика, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 17.05 „Людгеріні“ оп. Р. Вагнера, 22.30 Нар. музика (спів: Людгеріні Толгайм), Мільно (221,2) 13.15 Розр. концерт, 20.45 „Фридеріка“ оп. Легара, Рим (420,2) 17.15 Концерт, 20.40 Вечеринка.

Середа, 21. серпня 1935.

Відень (506,8) 14.00 Спів, 17.20 Солісти (муз. сп.), 22.35 Концерт симф. орк., Кошні (259,1) 18.55 Форт. респіталь, 20.00 Квартет дударів і Шумана, Прага (470,2) 12.30 Салон. квартет, 16.30 Концерт, 23.45

„Кинга кавок“ балет, сцени Мартіна, Париж (1648) 12.15 Симф. музика, 20.00 Слово-муз. евід, Білгород (437,3) 16.30, 20.00 Пісні Берлін (356,7) 12.55 Розр. концерт, 18.50 Концерт на різних інструментах, Кенігсхустергавзен (1571) 10.15 Діти опівають, 19.00 Нм. пісні, 20.45 Військ. марш, 22.20 Нічна музика (арфа, кларнет) Кельн (455,9) 16.00 Форт. твори Юр. Шумана в вик. композитора, Мінхен (405,4) 11.00 Музика для села, 16.10 Пісні, 17.00 Веселе муз. попудинне, 19.00 Симф. концерт, Мільно (221,2) 11.30 Тріо, 16.40 Муз. вок. програма, 17.05 Симф. орк., 20.40 „Ім Міракольо“ муз. паса Лячція, Рим (420,8) 13.05 Легка музика, 19.45 Розр. концерт, 20.40 „Я згубила мого чоловіка“ комедія Чензата.

Львівське радіо.

Вівторок, 20. серпня 1935.

6.30 Радіопісня, 8.25 Прокт. жвавілки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеоролог. вістки, 12.06 Полудн. дозвіл, 12.15 Легка музика з гр. пл., 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Оп. фантазія з гр. пл., 13.30 З ривку траці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 16.15 Бірка, 16.25 Експорт, 16.30 Легка музика в вик. Анг. Іжиковського (барит.) в супр. гітари, 16.00 Скрипка ПКО, 16.15 Концерт солісти, 16.50 Фрагм. із „Спогадів знаестаря“ Ходзька, 17.00 Концерт: Від гавота до фокстрота, 18.00 Архитектоничне мистецтво в змріт, 18.10 Хвилинка поезії, 18.15 Воя Польовія співає, 18.30 Техн. скрипка, 18.40 Сільва рерум, Мист. життя, 18.45 Танк. музика й рефрені з гр. пл., 19.15 Реклам. концерт, 19.30 Спів (Ворніська) в супр. форт., 19.50 Анг. гутірка,

20.00 Фейл: „Шахтар“, 20.10 Оркестр, 20.45 Веч. дозвіл, 20.55 З дамою та орк. Польовія, 21.00 Слово-муз. евід: „Сторі Джок“, 21.30 Концерт орк., 22.30 Спорт. вістки, 22.40 Мала орк.

Середа, 21. серпня 1935.

6.30 Радіопісня, 8.25 Прокт. жвавілки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеоролог. вістки, 12.06 Полудн. дозвіл, 12.15 Концерт, 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Польовія симф. музика з гр. пл., 16.15 Бірка, 16.25 Експорт, 16.30 Турнір великих співаків з гр. пл., 16.00 Для жінок: Вістки після повороту з відпочив., 16.15 Концерт орк., 16.50 Фрагм. із „Спогадів знаестаря“ Ходзька, 17.00 Квартетний мініатюра, 17.30 Концерт військ. орк., 18.00 Веселий орк. „500 зол.“, 18.15 Воя Польовія співає, 18.30 Для дітей: „Пожежа“ Рапорта, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 19.05 Трагедія Зальцбурга: „Викрадення зі Серце“ в Монпарі; у перерві ок. год. 20.45 Вес. дозвіл, 21.35 Як село живить місто, 21.05 Концерт Давидового хору, 22.05, 22.15 Вістки, 22.15 23.05 Мала орк.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Чи Ваш годинник ходить добре? Якщо ні, дайте направити до Івана Зам-тенрайха, Львів, Марійська пл. 5. Препейливо, солідно, дешево. З прох. пії присилайте поштою.

Готелевого номерного (львівського) до обслуговування гостей, закінченого у Львові, прийняв від 1. вересня „Народна Гостиниця“ вул. Косішська 162-163 ч. 1.